

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph. D., v právní věci žalobce: **A. H.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Dušní 907/10, Praha 1, proti žalovaným: 1) **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, 2) **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

I. Určuje se, že odmítnutí přijetí žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ze dne 15. 1. 2016 ze strany žalované 1) **bylo nezákonným zásahem**.

II. Žaloba v části, v níž žalobce navrhuje, aby soud určil, že odmítnutím přijetí žádosti o mezinárodní ochranu ze strany žalovaného 2) došlo k nezákonnému zásahu, **se zamítá**.

III. Žaloba v části, v níž žalobce navrhuje, aby soud uložil žalované 1) povinnost naložit s jednáním žalobce ze dne 15. 1. 2016, jímž žádal o mezinárodní ochranu, jako s včasné podanou žádostí o mezinárodní ochranu, **se zamítá**.

IV. Žalovaná 1) **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.228 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta.

V. Ve vztahu žalobce a žalovaného 2) žádný účastník **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal ochrany před nezákonným zásahem, který spatřoval v odmítnutí přijetí jeho žádosti o mezinárodní

ochranu ze strany žalovaných správních orgánů. Spolu s podanou žalobou podal žalobce návrh na vydání předběžného opatření, ve kterém navrhoval, aby soud uložit žalované 1) povinnost zdržet se realizace správního vyhoštění žalobce do doby rozhodnutí v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu, a také žádost o osvobození od soudních poplatků.

- [2] Žalobce v podané žalobě uvedl, že byl dne 22. 8. 2015 zajištěn podle ustanovení § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění. Rozhodnutím č.j. KRPP-136340-30/ČJ-2015-030022 bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Dne 15. 1. 2016 podal prostřednictvím žalované 1) žádost o mezinárodní ochranu. Žalovanými bylo následně žalobci sděleno, že jeho projev vůle nebude chápán jakožto žádost o mezinárodní ochranu, neboť byl učiněn po zákonné lhůtě 7 dní. Tato skutečnost byla žalobci sdělena pouze ústně a dosud mu nebylo doručeno vyrozumění, které bývá v praxi cizincům mnohdy doručováno. Žalobce dále odkázal na ustanovení § 3b odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), ze kterého vyplývá, že o tom, zda se projev cizince považuje za žádost o azyl, informuje cizince ministerstvo, ovšem v praxi stále tato informace v případě jejího sdělení bývá doručovaná policií. Z toho důvodu nelze nepochybně rozhodnout, který správní orgán se dopouští tímto sdělením nezákonného zásahu, a proto žalobce označil jako pasivně legitimované oba žalované správní orgány.
- [3] Žalobce dále ke skutkovému stavu věci uvedl, že pochází z Afghánistánu z provincie H., kde je aktivní povstalecké hnutí Taliban. Uvedl, že vzhledem k tomu, že již před svým odchodem ze země ztratil podstatnou část svých blízkých a pro Taliban je s ohledem na své protitalibanské postoje nežádoucí osobou, vzrostlo tak nebezpečí vážné újmy, která žalobci hrozí. Proto dne 15. 1. 2016 z důvodu obav o svůj život v případě návratu do Afghánistánu projevil úmysl požádat v České republice o mezinárodní ochranu. Bylo mu sděleno, že žádost je opožděná, avšak do dne podání žaloby neobdržel žádnou písemnou informaci. Uvedl, že těsně před podáním žádosti se dozvěděl o tom, že dne 18. 1. 2016 má dojít k realizaci vyhoštění a jeho eskortě do Afghánistánu.
- [4] Žalobce v podané žalobě namítl, že došlo k porušení ustanovení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 7 odst. 2 Listiny základní práv a svobod, čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Uvedl, že důvody, pro které projevil úmysl žádat v České republice o mezinárodní ochranu, jsou především hrozba věznění, mučení a zabítí ze strany Talibanu, jelikož je Talibanem osobně ohrožen, Taliban zavraždil část jeho blízkých a má být navrácen do oblasti sužované násilným konfliktem, který ohrožuje veškeré obyvatelstvo. Uvedl, že Afghánistán není schopen mu zajistit ochranu, když tento stát neplní většinu funkcí státu. Uvedl, že žalovaný 2) se těmito důvody nezabýval v azylovém řízení, neboť do azylového řízení žalované správní orgány vůbec neumožnily žalobci vstoupit, čímž došlo k situaci, kdy je bezprostředně vykonatelné rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce. Uvedl, že v samotném řízení o správním vyhoštění vůbec nebyly zkoumány individuální důvody žalobce, pro něž opustil svou zemi a pro něž se obává návratu. Žalobce dále v žalobě odkázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 7. 7. 1989 ve věci Soering proti Spojenému království a na nález Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 752/02.
- [5] Žalobce dále namítal zásah do práva na spravedlivý proces, když předmětná žádost nebyla akceptována pro opožděnost, a to i přes to, že žalobce dosud neabsolvoval pohovor,

v němž by sdělil důvody své žádosti, ačkoliv na něj odkázal, a i přes to, že zhoršení situace v H. je všeobecně známé, a lze tedy předpokládat, že žádost by měla být důvodná s ohledem na nové závažné důvody žádosti podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu. Uvedl, že se během lhůty k podání žádosti nacházel v Příjímacím středisku Z. a že neměl přístup k účinné právní pomoci. Po celou dobu svého zajištění neměl k dispozici žádné informace o právním poradenství, když připomněl, že nehovoří česky, není seznámen s českým právním řádem a nacházel se v zařízení pro zajištění cizinců vězeňského typu, které nemohl opustit. V tomto zařízení neměl finanční prostředky ani mobilní telefon a nemohl tak sám kontaktovat případnou právní pomoc. Namítl, že tak došlo k porušení ustanovení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobce dále uvedl, že ustanovení čl. 43 Listiny základních práv a svobod předpokládá, že zde proběhne určité řízení, ve kterém bude objasněno, zda cizinci hrozí nebo nehrozí v případě nuceného vycestování pronásledování nebo vážná újma. Stejně tak ustanovení čl. 18 Listiny základních práv Evropské unie zakotvuje právo na azyl, které je v odborné literatuře vykládáno zejména s ohledem na právo na vstup na území a právo na přístup k azylovému řízení. Namítl, že jeho nemožnost požádat o mezinárodní ochranu v zajištění nad rámec lhůty 7 dní je v rozporu s uvedenými ustanoveními ústavního pořádku a mezinárodními závazky, a to zejména s ohledem na absenci právní pomoci v rozhodné době zajištění. Dále namítl, že došlo k nezákonnému zásahu spočívajícímu v tom, že žádost podaná po lhůtě 7 dní nebyla řádně zhodnocena z hlediska toho, zda se nejedná o žádost opírající se o podstatnou změnu okolností, kterou je rapidně zhoršená situace v provincii H.

- [6] Z výše uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud vydal rozsudek, kde by konstatoval, že odmítnutím přijetí žádosti o mezinárodní ochranu ze strany žalované 1) a žalovaného 2) došlo k nezákonnému zásahu, a dále, aby soud uložil žalované 1) povinnost naložit s jednáním žalobce ze dne 15. 1. 2016, jímž žádal o mezinárodní ochranu, jako s včasné podanou žádostí o mezinárodní ochranu.
- [7] Žalovaný 2) v písemném vyjádření k podané žalobě uvedl, že s ní nesouhlasí. Uvedl, že není pasivně legitimován být účastníkem řízení na ochranu před nezákonným zásahem, jelikož z ustanovení § 3b odst. 1 a 2 jednoznačně vyplývá kompetence Policie České republiky informovat zajištěného cizince o možnosti podat žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice a v jakých lhůtách. Uvedl, že pro vznik kompetence, tj. i případné odpovědnosti za žalované jednání, podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu, ve znění účinném ke dni 18. 12. 2015, je nutno, aby se tato žádost dostala do dispozice žalovaného 2), což se k datu podání žaloby nestalo. Uvedl, že je doloženo, že o žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané žalobcem po uplynutí zákonné lhůty byl žalovaný 2) informován až v pondělí 18. 1. 2016. Dále uvedl, že není předmětem sporu, že žalobcova žádost byla podána až po zákonné lhůtě, přičemž tento fakt nezpochybňuje ani žalobce v podané žalobě.
- [8] K věcné stránce podané žaloby žalovaný 2) uvedl, že popsání jednání nenese znaky nezákonného zásahu. Uvedl, že zásah, resp. postup žalované 1) byl zákonný, jelikož byl v souladu s ustanovením § 3b odst. 1 a 2 zákona o azylu. Uvedl, že z dostupných informací vyplývá, že žalobce byl již dne 22. 8. 2015 za přítomnosti tlumočnicka z perštiny poučen o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu, a to do 7 dnů ode dne, kdy byl o této možnosti informován. I přes toto poučení ze strany policie podal žalobce žádost až dne 15. 1. 2016, a to v souvislosti se zjištěním, že má být dne 18. 1. 2016 realizováno jeho správní vyhoštění. Uvedl, že nelze přehlédnout, že žalobce, ač věděl o svém pravomocně uloženém

správním vyhoštění a mohl předpokládat, že bude realizováno, měl dostatek času podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, pokud se obával návratu do vlasti z důvodů, které uvedl až v podané žalobě. Dále uvedl, že vzhledem k datu podání žalobcovy žádosti dne 15. 1. 2016, která se dostala do dispozici žalovaného 2) až dne 18. 1. 2016, jej nelze vinit, že by postupoval v rozporu s ustanovením § 3b odst. 3 zákona o azylu. Konstatoval, že žalobcem opožděně podaná žádost by nemohla být ze strany žalovaného 2) hodnocena jinak, než tak, že ji nelze považovat za žádost o udělení mezinárodní ochrany, neboť nesplňovala obsahové náležitosti opožděně podané žádosti uvedené v ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu, jelikož z jejího obsahu nebylo možno se důvodně domnívat, že došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k možnému pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Uvedl, že žalobce byl s ohledem na dobu podání žalovanou 1) vyrozuměn ústně. Dále uvedl, že vyrozumívat žalobce podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu bylo bezpředmětné, neboť v týž den, kdy žalovaný 2) obdržel podání žalobce, byl realizován žalobcův plánovaný transfer do země původu, o čemž se žalovaný dozvěděl hned následující den.

- [9] Žalovaný 2) dále ve svém vyjádření uvedl, že na podanou žalobu je nutno pohlížet jako na bezpředmětnou, neboť žalované jednání již netrvá. Žalovaný 2) tak navrhl, aby soud žalobu ve vztahu k němu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s., případně ji zamítl pro nedůvodnost.
- [10] Žalovaný 1) v písemném vyjádření k podané žalobě uvedl, že realizaci správního vyhoštění nebránili žádné zákonné důvody, neboť mimo jiné nebyl evidován jako žadatel o mezinárodní ochranu a o tuto ani v zákonem stanovené lhůtě nepožádal. Žalovaný 1) dále odkázal na výpověď žalobce do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení sepsaného dne 4. 9. 2015, kde žalobce uvedl, že cílem jeho cesty je Švédsko. Žalovaný tak konstatoval, že pokud žalobce skutečně opouští území Afghánistánu z důvodu ohrožení života, tak mohl a měl v první bezpečné zemi, kam vstoupil, projevit úmysl požádat o udělení mezinárodní ochrany. S ohledem na jeho cestu, kdy se pohyboval po území Turecka, Řecka, Makedonie a Srbska, tak měl žalobce řadu možností, kde požádat o udělení mezinárodní ochrany. Dále žalovaný 1) uvedl, že to své právo mohl žalobce uplatnit i na území České republiky, kdy tak mohl učinit do 7 dnů, kdy byl o této možnosti informován, avšak žalobce svého práva nevyužil. Konstatoval, že za tohoto stavu není příliš důvěryhodné následné prohlášení o nebezpečí v zemi původu poté, co žalobce dozvěděl o termínu realizace jeho správního vyhoštění. Žalovaný 1) tak shrnul, že neshledal ve svém postupu a závěrech pochybení, naopak spatřoval v jednání žalobce zcela účelové jednání.
- [11] Usnesením ze dne 4. 2. 2016, č.j. 6A 13/2016-33, Městský soud v Praze přiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a zároveň zamítl návrh žalobce na vydání předběžného opatření.
- [12] Ze správního spisu předloženého žalovanými správními orgány zjistil soud následující pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:
- [13] Dne 21. 8. 2015 v 8:40 hod. byl žalobce kontrolován hlídkou Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, v nákladovém prostoru dodávkového vozidla M.s bílé barvy s maďarskou registrační značkou na dálnici D5 na 85. km směrem do Spolkové republiky Německo. Žalobce nebyl schopen prokázat svoji totožnost předložením cestovního dokladu ani oprávněnost svého pobytu na území České republiky. Z toho důvodu byl

rozhodnutím ze dne 22. 8. 2015, č.j. KRPP-136340-/ČJ-2015-03022, zajištěn za účelem správního vyhoštění.

- [14] Dne 22. 8. 2015 byla žalobci předána „Informace“, v níž byl poučen o tom, že podle ustanovení § 3a písm. a) bodu 4 a ustanovení § 3b zákona o azylu je v zařízení pro zajištění cizinců oprávněn učinit policii prohlášení o mezinárodní ochraně, a to písemně či ústně do protokolu. Dále byl poučen o tom, že toto právo zaniká uplynutím 7 dnů ode dne, kdy byl policií informován o možnosti požádat o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Poskytnutí těchto informací žalobce stvrdil svým podpisem a na téže listině se nachází taktéž podpis tlumočnicka, jenž žalobci uvedeno informaci přeložil či byl přítomen jejímu předávání ze strany policie; tímto tlumočnickem byl Ing. T. Z., CSc., tlumočnick pro jazyk anglický, perský a turecký.
- [15] Z protokolu o vyjádření účastníka řízení sepsaného dne 4. 9. 2015 v Příjímacím středisku Z. u B., vyplývá, že žalobce posledních 14 let žil s manželkou a dětmi v Íránu, kde však neměl povolení k pobytu a k práci. Uvedl, že cestu do Evropy začal před 1,5 měsícem, kdy se přes Turecko, Řecko, Makedonii a Srbsko dostal do České republiky. Na otázku, zda požádal o mezinárodní ochranu na území některého jiného členského státu Evropské unie, odpověděl záporně, a na otázku, zda chce požádat o mezinárodní ochranu v České republice, odpověděl taktéž záporně. K důvodu, proč přicestoval do států Evropské unie, uvedl, že kvůli bezpečnostní situaci, když byl v Íránu pronásledován lidmi z Talibánu. Na dotaz k cíli cesty odpověděl, že jím je Švédsko, kde má strýce. Řízení bylo vedeno v českém jazyce za přítomnosti tlumočnicka do jazyka farsi Ing. K. A.
- [16] Rozhodnutím č.j. KRPP-136340-30/ČJ-2015-030022, bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žalobce. Dne 14. 1. 2018 byl termín správního vyhoštění určen na den 18. 1. 2016 v 18:40 hod. přes hraniční přechod letiště Praha – Ruzyně.
- [17] Dne 15. 1. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, ve které uvedl, že důvody této žádosti rozvede při pohovoru s pracovníkem Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Současně s žádostí podal žalobce žádost o navrácení v předešlý stav podle ustanovení § 41 správního řádu a žádost o přiznání odkladného účinku úkonu. Pod č.j. CPR-29844/ČJ-2015-932000 žalovaná 1) téhož dne tuto žádost postoupila žalovanému 2). Žalovaný 2) toto postoupení převzal dne 18. 1. 2016.
- [18] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [19] Žalovaný 2) souhlasil s projednáním věci bez jednání, žalovaný 1) ani žalobce se ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Soud tedy postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [20] Soud posoudil žalobu následovně:
- [21] Řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu je upraveno v ustanovení § 82 - 87 s.ř.s.
- [22] Podle ustanovení § 82 s.ř.s. se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení

toho, že zásah byl nezákonný. Z ustanovení § 82 s.ř.s. vyplývá, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem může být důvodná tehdy, jsou-li kumulativně splněny následující podmínky: žalobce musí být přímo (první podmínka) zkrácen na svých právech (druhá podmínka) nezákonným (třetí podmínka) zásahem správního orgánu, které není rozhodnutím (čtvrtá podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (pátá podmínka). Není-li splněna jedna z uvedených podmínek, nelze ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout.

[23] Soud se zabýval otázkou, zda odmítnutím přijetí žádosti o mezinárodní ochranu ze strany žalované 1) a žalovaného 2) došlo k nezákonnému zásahu podle ustanovení § 82 s.ř.s.

[24] Pojmy „zásah, pokyn, donucení“ soudní řád správní nedefinuje a obecně je nedefinuje ani žádný jiný právní předpis. Soudní řád správní pro všechny tři pojmy zakládá legislativní zkratku „zásah“. Za zásah lze považovat úkony orgánu státní správy v rámci výkonu veřejné moci, které bezprostředně přímo zasahují do právních poměrů osob, vůči nimž je úkon směřován. Samotný zásah bývá zpravidla neformální v tom smyslu, že mu nepředchází žádná formální procedura, jde zpravidla o faktický úkon, kterým je zasaženo do právních poměrů osoby, přitom musí jít o takový úkon, který není rozhodnutím (tj. rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky uvedené v ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s.). Většinou půjde o aktivní úkony správních orgánů, nelze však vyloučit, že za zásah lze považovat i pasivitu správních orgánů (tedy nečinnost), aby však šlo o zásah podle ustanovení § 82 s.ř.s. musí se pasivita (nečinnost) tohoto orgánu vztahovat rovněž k takovým úkonům, které nejsou rozhodnutím.

[25] Obdobnou situací se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 1. 2. 2017, č.j. 8 Azs 182/2016-51, kde mimo jiné uvedl, že *„je přitom podstatné, že dle § 3b odst. 3 zákona o azylu je k posouzení, zda projev vůle cizince pobývajícího v zařízení pro zajištění cizinců představuje žádost o udělení mezinárodní ochrany, příslušné výlučně ministerstvo, které o výsledku takového posouzení cizince vyrozumí. Až teprve tímto vyrozuměním je postaveno najisto, zda cizinec má postavení žadatele o mezinárodní ochranu či nikoli, a tedy zda bylo řízení o jeho žádosti účinně zahájeno. (...) Právo podat takovou žádost v zařízení pro zajištění cizinců ve smyslu § 3b odst. 3 zákona o azylu totiž nespočívá v pouhém zaevidování příslušného projevu vůle cizince do správního spisu, jak v nyní projednávané věci učinila žalovaná, nýbrž též jeho postoupení ministerstvu k posouzení, zda se jedná o žádost o udělení mezinárodní ochrany či nikoli. Zákon o azylu totiž žalované neumožňuje činnost ministerstva v této souvislosti nahrazovat či obcházet.“*

[26] Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dále uvedl, že důsledkem postupu žalované bylo to, že *„žalovaná bez zákonem předpokládaného podkladu (posouzení projevu stěžovatelovy vůle ministerstvem) ke stěžovateli přistupovala tak, jako by žádost o mezinárodní ochranu vůbec nepodal. Aniž tedy žalovaná měla postaveno najisto, zda stěžovateli svědčilo postavení žadatele o mezinárodní ochranu a s ním spojená práva a povinnosti, činila nadále pouze kroky směřující k realizaci správního vyhoštění stěžovatele, čímž stěžovateli v případném vstupu do řízení o udělení mezinárodní ochrany via facta zabránila. (...) Žalovaná si svým postupem v rozporu s čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod uzurpovala pravomoc jí nenáležící, zákonem svěřenou výlučně ministerstvu.“*

[27] V nyní projednávané věci je situace obdobná v tom smyslu, že žalovaná 1) po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 15. 1. 2016 žalobce pouze ústně vyrozuměla, že jeho projev vůle nebude posouzen jako žádost o mezinárodní ochranu, neboť byl učiněn

po zákonné lhůtě 7 dní, přičemž tuto žádost téhož dne postoupila žalovanému 2), avšak dále realizovala úkony vedoucí ke správnímu vyhoštění žalobce.

- [28] Žalovaná 2) tak sice žádost žalobce fakticky postoupila Ministerstvu vnitra (žalovanému 2), to však za situace, kdy žalovaná 1) nadále činila kroky směřující k realizaci správního vyhoštění, aniž by měla postaveno najisto, zda žalobci svědčilo postavení žadatele o mezinárodní ochranu a s ním spojená práva a povinnosti, tj. zda bylo vůbec řízení zahájeno. Žalovaný 2) totiž, jak vyplývá z obsahu správního spisu a z jeho vyjádření k podané žalobě, dostal žalobcovu žádost do své dispozice až dne 18. 1. 2016, tj. až v den realizace správního vyhoštění. Z logiky věci se tak žalovaný 1) nemohl k posouzení žádosti dostat dříve, než bylo realizováno správní vyhoštění žalobce. Rozhodovat pak o této žádosti za situace, kdy byl žalobce již vyhoštěn, bylo bezpředmětné.
- [29] Žalovaný 2) tak žádost žalobce sice dostal do své dispozice, ale fakticky byla tím, že žalovaná 1) nahradila jeho pravomoc, sama žádost žalobce ústně odmítla a pokračovala ve správním vyhoštění, vyloučena možnost, aby se žalovaný 2) touto žádostí žalobce zabýval a posuzoval jí tak, jak vyžaduje ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu.
- [30] Žalovaná 1) tak dle názoru soudu postupovala nezákonně, když při posuzování projevu vůle žalobce požádat v České republice o mezinárodní ochranu nahradila pravomoc žalovaného 2) a tento projev vůle sama posuzovala, byť toliko jen z hlediska zachování lhůty. Žalovaná 1) sice správně věc postoupila žalovanému 2) k posouzení, zda se z hlediska okolností uvedených v ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu jedná o žádost o udělení mezinárodní ochrany, ovšem učinila tak za situace, kdy pokračovala ve správním vyhoštění žalobce, čímž vůbec vyloučila uplatnění této pravomoci ze strany žalovaného 2). Žalovaná 1) tedy za dané situace nemohla žádost o udělení mezinárodní ochrany sama o sobě odmítnout pro opožděnost a nadále pokračovat v úkonech vedoucích ke správnímu vyhoštění. Tímto jednáním tak žalovaná zabránila vstupu žalobce do azylového řízení, když porušila jeho právo na posouzení projevu vůle podat žádost o udělení mezinárodní ochrany.
- [31] Z toho důvodu soud dospěl k závěru, že žaloba byla v části, v níž žalobce navrhoval, aby soud určil, že odmítnutím přijetí žádosti o mezinárodní ochranu ze strany žalované 1) došlo k nezákonnému zásahu, podána důvodně, a proto ve výroku I. tohoto rozsudku soud podle ustanovení § 87 odst. 2 s.ř.s. určil, že odmítnutí přijetí žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ze dne 15. 1. 2016 ze strany žalované 1) bylo nezákonným zásahem.
- [32] Část žaloby, v níž žalobce navrhoval, aby soud určil, že odmítnutím přijetí žádosti o mezinárodní ochranu ze strany žalovaného 2) došlo k nezákonnému zásahu, soud neshledal důvodnou.
- [33] Je tomu tak proto, že k zásahu spočívajícímu v odmítnutí přijetí žádosti ze strany ministerstva ani nedošlo, jelikož ministerstvo tuto žádost dostalo do své dispozice až po podání správní žaloby a navíc v době, kdy už na ní nemohlo nijak s ohledem na realizaci správního vyhoštění reagovat. Žalovaná 1) tak fakticky znemožnila ministerstvu se žádostí žalobce zabývat z hlediska posouzení podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu. Rovněž z obsahu správního spisu je zřejmé, že do dnešního dne nebyla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze strany žalovaného 2) posouzena, tj. tato žádost nebyla ani odmítnuta, jak tvrdil žalobce v podané žalobě.
- [34] Ve výroku II. proto soud žalobu v této části podle ustanovení § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

- [35] Část žaloby, v níž žalobce navrhoval, aby soud uložil žalované 1) povinnost naložit s jednáním žalobce ze dne 15. 1. 2016, jímž žádal o mezinárodní ochranu, jako s včasně podanou žádostí o mezinárodní ochranu, soud rovněž neshledal důvodnou.
- [36] Z výše uvedeného vyplývá, že k posouzení včasnosti a toho, zda došlo k podstatné změně okolností vztahujících se k možnému pronásledování cizince nebo hrozbě vážné újmy, je dle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu oprávněno pouze Ministerstvo vnitra, nikoliv Policie České republiky. Soud tak tuto povinnost, tj. naložit s žádostí o udělení mezinárodní ochrany jako s včasně podanou, nemohl uložit žalované 1), neboť tato není k tomuto oprávněna.
- [37] Ve výroku III. proto soud žalobu v této části rovněž podle ustanovení § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.
- [38] Pro úplnost soud uvádí, že námitkami žalobce ohledně porušení ustanovení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání a čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, resp. důvody, pro které projevil vůli žádat v České republice o mezinárodní ochranu se soud nezabýval, neboť tyto důvody je v daném případě příslušný posuzovat nejprve žalovaný 2) v rámci posouzení projevu vůle žalobce podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu. Zároveň si však soud dovoluje k námitkám ohledně porušení Listiny základních práv a svobod a mezinárodních smluv odkázat na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2016, č.j. 8A 224/2015-47 (dostupný na: www.nssoud.cz), kde se tento soud zabýval souladem omezení lhůty pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany s těmito právními předpisy, přičemž obdobné námitky neshledal důvodnými.
- [39] K námitce zásahu do práva na spravedlivý proces, když žalobce dosud neabsolvoval pohovor, v němž by sdělil důvody své žádosti (zhoršení situace v H.), ačkoliv na něj v žádosti odkázal, soud konstatuje, že k posouzení projevu vůle žalobce podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu ze strany žalovaného 2) nedošlo, přičemž je to důsledek postupu žalované 1), která žádost žalobce sama odmítla a pokračovala ve správním vyhoštění, aniž by vyčkala tohoto posouzení. Soud se tak za této procesní situace, kdy k posouzení podle ustanovení § 3b odst. 3 zákona o azylu vůbec nedošlo, nemůže porušením tohoto práva zabývat, resp. se nemůže zabývat tím, jak by ministerstvo tuto žádost posoudilo.
- [40] K námitkám ohledně neznalosti českého jazyka a českého právního řádu, resp. nedostatku právní pomoci a právního poradenství v přijímacím středisku soud konstatuje, že žalobce žádným způsobem nespecifikoval, jak konkrétně mu tyto okolnosti měly bránit učinit prohlášení o mezinárodní ochraně, jaké kroky nebyl s to sám podniknout, jaké informace mu scházely atp. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že prohlášení o mezinárodní ochraně není nikterak formalizovaný či odborný úkon, nýbrž rozumí se jím pouhý „projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že cizinec hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozbící vážnou újmu“ (§ 3 odst. 1 zákona o azylu). Jestliže tedy měl žalobce v případě návratu do vlasti natolik závažné obavy o svůj život, jak je popisuje v žalobě, není soudu zřejmé, jak mu měla tvrzená absence právní pomoci zabránit ve sdělení těchto skutečností, tím spíše, když byl o této možnosti v přítomnosti tlumočnicka srozumitelným a stručným způsobem poučen. Rovněž nepřipadný je v této souvislosti odkaz na čl. 37 odst. 2 a 3 Listiny, neboť žalobce nepopsal, jakým konkrétním způsobem jej měla absence právní pomoci zkrátit na jeho právech; citované články Listiny se navíc vztahují na pomoc poskytovanou v rámci (nejen) správního řízení, a to od jeho

počátku, zatímco žalobce se nejprve rozhodl o mezinárodní ochranu nepožádat, přičemž tento projev vůle učinil až později.

- [41] Závěrem pak k námitkám žalobce, že v samotném řízení o správním vyhoštění vůbec nebyly zkoumány individuální důvody žalobce, pro něž opustil svou zemi a pro něž se obává návratu, soud konstatuje, že proti domnělým pochybením v řízení o správním vyhoštění se žalobce mohl bránit správní žalobou proti rozhodnutí o vyhoštění.
- [42] Výrok IV. o nákladech řízení ve vztahu žalobce a žalované 1) je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti žalované 1), která ve věci úspěch neměla a jejíž jednání soud posoudil jako nezákonný zásah. Náhrada nákladů řízení představuje mimosmluvní odměnu, která náleží za 2 úkony právní služby (převzetí zastoupení, podání žaloby) po 3.100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění. Mimosmluvní odměna tak celkově činí 6.200 Kč. Dále žalobci přísluší náhrada hotových výdajů jeho právního zástupce ve výši 600 Kč za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Protože právní zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je tento povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.), ve výši 21 %. Celková výše nákladů řízení žalobce tedy činí 8.228 Kč.
- [43] Výrok V. o nákladech řízení ve vztahu žalobce a žalovaného 2) je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve sporu s žalovaným 2) úspěšný a žalovanému 2) žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16.dubna 2018

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu